

DIRECTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
:: :: învoială :: ::

Unitatea

REDACTOR:
Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Maica Domnului

(+) Comemorarea săborului efesin a dat prilej deosebit neamurilor toate, dela margini până la margini, să asculte lauda Mariei, vestită, nu numai în smerite bisericești dela sate, nu numai de pe strălucite amvoane din catedrale, ci, în mii și mii de forme, chiar și în bine gândite coloane de ziare, broșuri de sfântă propagandă, fire telegrafice, unde aieriene.

Punându-se în slujba acestei vestiri, *Exco. Sa, nunțiul apostolic dela București a ținut, în seara zilei de 14 Maiu c., la Radio, în franțuzeste, o strălucită cuvântare de preamărire a Precuratei, încheind-o cu expresivele cuvinte românești din fruntea acestor șire. Răsăritul și Apusul, știința și arta, pictura, sculptura, arhitectura, și muzica, s'au întrecut, prin vremuri, întru a face să luciască în scâpărări de lumină credința în sfințenia neprihănită a Panaghiei. Trimisul Sfântului Părinte evidențiază, concis, precis, temeinic, în fraze scurte, lapidare, acest adevăr atât de simplu, atât de firesc și atât de drag Răsăritului întreg și poporului român îndeosebi.*

„Dintre toate bisericile creștine, — zice ilustrul conferențiar — acelea din Răsărit se disting prin bogăția, frumusețea și gingășia imnurilor închinare Sfintei Fecioare. Cine nu cunoaște acatistul pe care atât bogății cât și săracii, învățații și neștiutorii de carte îl rostesc, din respect, în picioare, din care pricină l s'a și spus: „Imnul fără ședere“ și care este o adevărată poezie înflorită întru preamărirea Maicii Domnului? Cine nu admiră pe călugărul Teofan, imnograful ei prin excelență, și pe principele elocuenței, sfântul Ioan Gură de Aur? Cine nu s'ar simți înduioșat la vederea chipului ei, proslăvit pretutindeni, în palate și în colibe, în orașe și la țară, căruia drumetul i se închină, la răspântia drumurilor, dându-i numele de „Panaghia“, adică „Cea cu totul sfântă“!

Nu există iconostas din care să nu se desprindă, în trăsături grațioase și divine, Regina Cerului, ca bunăoară în minunata icoană a celebrului pictor român Grigorescu dela mânăstirea Agapia din Moldova.“

Cunoaștem dragostea poporului nostru față de Maica Sfântă, și constatarea făcută și de Preasfințitul Angelo Maria Dolci și răspândită cu toată autoritatea ce i-o dă poziția înaltă, bisericească și diplomatică, ce ocupă, în largurile lumii, ne umple inima de mângâiere și de mândrie. În aceeași vreme însă, ne gândim, nu fără oarecare remușcare de conștiință la praful uitării, pe care prea l-am lăsat să se așeze pe comorile alcătuirilor euhologice ale evlaviei mariane răsăritene. Indemnul ce se desprinde, logic și luminos, din vorba cumpănită a reprezentantului Sfântului Scaun apostolic: alipirea tot mai strânsă, de Maica luminii, în spiritul rânduvelilor noastre răsăritene, nu poate să ne scape fără a-i da cuvenită ascultare.

Laudă nemeritată

DI G. SCOICA „mucenic al ortodoxiei?“ — Păr. episcop Ivan indus în eroare — Scrisoare deschisă către înaltul Ierarh *)

de VASILE POPP
dir. școlii normale din Sighet

Preasfințite!

În articolul intitulat „Pentru unitatea suflitească a Neamului“ apărut în Nrul din 1 Maiu c. al ziarului „Universul“, semnat de Preasfinția Voastră, găsesc reeditat, în proporții mărite prin autoritatea persoanei care semnează, un neadevăr apărut și într'un număr din Decembrie trecut al ziarului „Ordinea“ din București.

Intrucât însă toată lumea din Maramureș cunoaște adevărul în chestiunea dlui Gheorghe Scolca, fostul agronom al școlii normale de învățători din Sighet, n'am ținut de cuviință să desmințesc afirmațiile unui ziar de propagandă politică. Dar acum, când pe acest Gh. Scoica îl văd declarat de însaș Preasfinția Voastră „mucenic al ortodoxiei“, pentru că la raportul subsemnatului, Dl. Ministru al Instrucțiunii, cu Nrul 71,022/929 l-a amovat din post, îmi țin de datorie românească a Vă lămuri că sunteți indus în eroare.

O fac aceasta nu ca să apăr persoana mea neînsemnată, ci ca să apăr Biserica Română Unită cu Roma, al căreia fiu și preot mă mândresc a fi, atunci când pretinsele mele „orori“ față de subalternii mei ortodocși sunt întrebuițate ca arme pentru a desavua această biserică. O fac și pentru a lămuri adevărul înaintea unui episcop român, care nu-i iertat să fie atât de rău informat încât să-și semneze numele sub niște afirmații false. Pentru că trebuie să permit că toate cele afirmate de Preasfinția Voastră referitor la Gh. Scoica, în suscitatul articol, sunt bazate pe informațiuni greșite, și toate cele afirmate în aceeași chestiune de memoriul Asociației Preoțimeii Ortodoxe din Ardeal „Andrei Șaguna“, citate în ziarul „Ordinea“ sub titlul, „Azi vorbește preoțimea ortodoxă din Ardeal“ sunt neadevăruri. — Dar să Vă descriu faptele!

Cred că este încă proaspăt în amintirea Preasfinției Voastre faptul, că împotriva venirii mele ca director la școala normală din Sighet, după plecarea dlui D. Simon, la îndemnul părintelui protopop ortodox M. Munteanu, s'a ridicat aproape toată lumea ortodoxă din Maramureș și ați intervenit în contra numirii mele chiar și Preasfinția Voastră, deși într'un județ aproape exclusiv unit, într'un oraș în care așazicând numai ofițerimea este orto-

*) Dăm această întâmpinare, între altele și ca o tristă dovadă despre felul cum sunt trecuți azi, la frați, între „mucenici“, anumite persoane al căror loc e cu totul aiurea. Ceeace, cum o să avem prilejul să arătăm, s'a făcut, din păcate — și cu atât mai vârtos — cu alții, din trecut.

doxă, la o școală unde numai elevii veniți din Vechiul Regat sunt ortodocși, a fost exclusă posibilitatea unui atac împotriva ortodocșilor. Dar eu am venit cu alte intenții. Am venit din simplul motiv că sunt din aceste ținuturi, că din anii 1913 m'am pregătit să fiu profesor la aceea școală normală care pregătea învățătorii ținutului meu natal și am venit pentru că prefectul și toți parlamentarii maramureșeni de atunci, fără deosebire de confesiune, m'au chiebat...

...Și cu toate acestea, cu tot uniaticismul meu „ortodoxo-fob“: Oare nu dela această școală și la îndemnul protopopului ortodox învrăjbitor Munteanu, și sprijinită chiar de Preasfinția Voastră, a apărut gazeta „Țara voveozilor“, gazetă de denigrare a bisericii unite și a catolicismului? Oare nu se vede și din apariția acestui ziar sub egida informatorului Preasfinției Voastre, că în viitor orice faptă a mea, care atinge pe un elev, pe un subaltern, pe un profesor ortodox, va fi prezentată ca atac leșit din gând de prigoană față de ortodocși și va fi denunțat și aruncat în lume ca atare. Și vai acelui om, dacă el cumva a fost subordonat față de protopopul Munteanu și față de Preasfinția Voastră, care a cutezat să constate adevărul! Eu cred că vă amintiți încă de cazul talentatului profesor de religie ortodoxă și om de caracter Diodor Todea, dat afară din post pentru că, în chestiunea agronomului Scoica, a cutezat să spună aceea ce a fost convingerea lui.

Ca urmare a acestei atmosfere create în jurul persoanei mele, pentru o anumită lume, m'am pomenit că nu numai ale mele fapte, ci și ale altora, întâmplate cu mult timp înainte de ce ași fi cunoscut corpul didactic al școlii normale din Sighet, sunt puse în sarcina mea, ca făcute din ură față de ortodocși. Anume, citesc în numărul din 10 Dec., al ziarului „Ordinea“ din București, ca fiind scos din memoriul asociației „Andrei Șaguna“ a preoților ortodocși din Ardeal, că subsemnatul, adică Vasile Popp, directorul școlii normale din Sighet, preot unit venit acolo dela școala normală din Gherla, — ar fi pălmuit în mijlocul grădinii, înaintea elevilor, pe agronomul ortodox Gh. Scoica, probabil din ură și dor de persecuție confesională.

Fapta ce mi-se impută, dacă i-se poate crede dlui Scoica, este adevărată și greșala consistă numai în aceea că celce afirmative l-a pălmuit pe acest domn, devenit prin această pătimire „mucenic“, nu a fost directorul Popp, preotul unit, ci un alt membru al corpului didactic, care are legături de prietenie

cu părintele Munteanu. Iar toată afacerea s'a întâmplat în vara anului 1928, pe timpul când încă director era dl D. Simon, marele susținător al ortodoxiei din Maramureș.

Este adevărat însă că Gh. Scoica, în urma unui raport al subsemnatului, a fost scos din serviciu de către dl Ministru al Instrucțiunii. — Agronomul, în baza regulamentului școlilor normale, este responsabil față de director, pentru bunul mers al serviciilor încredințate lui. Când din neglijența Dlui Scoica s'au constatat mai multe nereguli la grădina și ferma școlii, i-am adresat un ordin (anexat în copie) prin care, în termenii cei mai politicoși, dar hotărâți, l'am făcut atent la obligațiile sale prescrise de regulament. Primind dl Scoica acest ordin s'a prezentat la mine, am discutat chestiunea și ne-am despărțit prietenește. Totuși Dsa, în acest timp, a aflat de cuviință să vâre în pulpitul secretarului un răspuns plin de injurii și calomnii la adresa mea, acuzându-mi ordinul ca ieșit din ură față de ortodocși și întrebându-mă expresii nedemne la adresa soției directorului și a subdirectorului. (Anexa în copie ce Vă stă la dispoziție).

Neputând suporta ca un subalteru al meu (natural, era învățat de alții) să mă trateze în acest fel, l-am raportat Dlui Ministru, înaintând în copie răspunsul trimis mie de Scoica. Dl Ministru Costăchescu (un ortodox), citind cele scrise de dl Scoica, și luând în considerare, că acest om nu are nici o pregătire pentru postul ce-l ocupa și că ordinul ce i-l-am dat a fost perfect justificat, l-a amovat din post pe ziua de luni, adică pe trei luni, deoarece fiind suplinitor pe 1 Sept. a trebuit să-și ceară din nou numirea.

Acest Gheorghe Scoica, care nu a rămas pe uliți „cu o casă de copii“, pentru că nu avea decât o singură fetiță, (a Doamnei sale) care trăia în Lugoj la bunici, a beneficiat încă o lună întreagă de locuință și întreținere pe răspunderea personală a directorului.

Este, deci, acest Gh. Scoica un „mucenic al ortodoxiei?“ Acest om, dat afară și dela școala normală din Caransebeș, și care în 5 ani a avut 7 directori, cum spune el însuși,

din cauza ortodoxiei sale a fost dat afară din post și din cauza originii sale din Vechiul Regat? Se poate afirma aceasta în serios de către un pâr. episcop, știind foarte bine că funcționarilor uniți li-se face caz din deprinderea celui mai elementar drept, de exemplu de a fi membri ai AGRU-lui? Ce spirit de dreptate îi conduce atunci pe Inspectorii Generali Mitru și Păcală, ortodocși și ei, cari au anchetat și cunosc cazul, dacă ei permit ca la o școală un director, popă unit să facă orori vrednice de timpurile războiului de 30 de ani?

Totuși recunosc, că acest om și din cauza ortodoxiei sale a fost amovat din post, pentru cazul că această calitate l-a îndemnat să creadă că poate să nu muncească și când directorul său, care nu aparține religiei dominante, va cuteza să-i facă o observație, poate să-l jig-nească pe acesta până la sânge, căci autoritățile superioare îi vor da dreptate celui ortodox.

Informatorii Preasfinției Voastre și ai societății „Andrei Șaguna“ a clerului ortodox din Ardeal, au făcut servicii rele atât Preasfinției Voastre cât și acelei societăți venerabile, ducându-vă în eroare și făcându-Vă să susțineți neadevăruri. Și rău ați făcut că i-ați ascultat.

De încheiere, pe lângă toate acele „orori“ ale mele, citez să afirm că, independent de persoana profesorului de religie, niciodată n'a fost mai bine îngrijit de educația religioasă la această școală, chiar a elevilor ortodocși, decât azi. Azi și pe viitor, se va pretinde ca fiecare elev să-l lubească pe Dumnezeu, și să lubească credința sa proprie dar să o cinstească și pe a celui alt. După a mea concepție, școlile sunt instituțiile unde se propagă dragostea și nu ura. Până când însă, o școală va fi socotită o citadelă care trebuie ocupată pentru a se putea urmări scopuri contrare menirii ei pur educative, ea nu va putea fi propagatoarea dragostei creștinești și nici a dragostei de frate.

Eu însă țin cu toate puterile mele la acel ideal dela care nu m'am abătut și nu mă voi abate niciodată, ca școala normală de învăță-

tori din Maramureșul tuturor suferințelor noastre să fie citadela dragostei și răspânditoare de pace pentru acest amărat popor, și nu a vrăjbel, cum o dorește aceasta părintele protopop Munteanu, Informatorul Preasfinției Voastre.

Primiți, Preasfinția Voastră, expresia dâncului respect ce Vi-l păstrează, celce a pus pe hârtie aceste rânduri în Sighet, la 9 Mai 1931.

Două telegrame. De 3/15 Mai anulul în curs, Premierul țării a ținut să adreseze înaltpreasfințitului nostru Mitropolit câte-va cuvinte la cari Adresatul a răspuns în termeni la fel de elevați. Redăm ambelor telegrame, cu titlu de document.

I. P. S. S. Mitropolitului Vasile Blaj

In această zi de amintire a libertății naționale, proclamate de cărturarii și țărani Ardealului, țin să asigur pe moștenitorul episcopului păcii confesionale, în numele poporului românesc că, păstrător al crezului tinereții mele nu deslipesc în iubirea mea deosebită pentru Ardeal autoritatea statului de cultul libertății orânduie după cele mai bune tradiții ale poporului nostru.

N. IORGA

Dlul Nicolae Iorga
ministru președinte

București

Blajul de astăzi, păstrând vechile sale tradiții de a fi centrul ardelean al tuturor idealurilor naționale și culturale mulțumesc prin Vlădicul său, Marelui apostol și dascăl al neamului iubitor al Ardealului, pentru binevoitoarea atențiune și, având pururea înaintea ochilor principiile propovăduite aci la 1848, asigură pe Excelența Voastră, primul Ministru al țării, de tot concursul său la toate niziunile depuse pentru liniștea sufletească, prosperitatea și înflorirea patriei.

Mitropolit SUCIU

□ □ Foia „Unirii“ □ □

Sub steagul Mariei

Din amintirile unui fost congreganist, azi părinte de pr. Gheorghe Șomlea

Noi părinții ținem legea: la vârsta recerută, fiii și ficele noastre, oricât ne-ar dura despărțirea, caută să-și ia sborul spre școli, adesea depărtate, numai să-și poată câștiga, pe prețul jertfelor bănești grele, aduse de noi, hrana intelectuală-spirituală de care au neapărată nevoie în multiplele greutăți a vieții ce-i așteaptă.

Ne muncește însă mult gândul că în școala actuală prea se pune punctul pe înmulțirea cunoștințelor de lipsă rațiunii practice, făcând din băieții și copilele noastre în cazul cel mai bun, mici dicționare, ori chiar și — drept că minuscule — enciclopedii ambulante, lipsindu-i însă de caldul necesar sufletului omenesc, personalității creștine. Ceeace, de sine înțeles, pe noi părinții, nu poate decât să ne doară.

Asta cu atât mai vârtos când ne gândim la instrucția și educația școlară de care am avut fericirea să avem parte noi, o bună seamă dintre intelectualii de azi, nu chiar așa de demult, la școlile Blajului nostru român și creștin. Și cine se poate mira că dorim și fiilor și ficelor noastre o școală ca aceea din vremile noastre, în ce le privește laturea morală a creșterii lor?

Eu unul — și ea mine vor fi, sigur, și alții, — nu-mi pot aduce aminte de primăvara anului școlar 1909 fără adâncă emoție. Ascultând de glasul inimii sale bune și de rugămintile alor vre-o șapte gimnaziști din clasele inferioare, Preasfințitul Nicolescu, actualul episcop al Lugojului, pe atunci profesor la teologia blăjănă, înjghebase o umilă „Societate mariană“ cum îi ziceam noi. Deviza: elevii buni, elevii inteligenți, să se adune în mănunchiu, sub steagul Mariei!

Și deviza a fost înțeleasă. A prins. Cauza trecând tot într'o mână viguroasă, aceea a Preasfințitului Rusu, actualul episcop al Băii-mari, pe atunci profesor la teologie și catihet la gimnaz, numărul membrilor sporește de așa, că în 1913, la promoția noastră, a „octavănilor“ aceluia an, „Reuniunea mariană“ — așa i-se zicea, după statutele-i întărite în regulă — număra la 150 de membri.

Steagul Mariei — făcut pe vremea pâr. Nicolescu, — era, așadar, încunjurat de-o ceață frumusească, de adoratori de-ai Preacuratei. Răsuna lunar capela seminarială de glasurile arginții ce cântau Paraclisul; mărturisirile și cuminecările erau cu mult mai dese de cum prevedea Regula; ședințele literare ale Reuniunii erau dese și însuflețite; medalionul reglementar solipia discret pe piepturi agitate de avânturi curate. Din biblioteca măricică a Reuniunii se scoteau și se cetiau multe cărți bune.

Ce scut binecuvântat a fost acea Reu-

niune pentru atâția dintre noi! Destui preoți profesori, medici, ingineri și alți oameni cu carte și cu poziții sociale, azi răsfirați, în diferite colțuri ale țării, dacă au trăit tinerețe curată în butul primejdiilor vârstei, acelei Reuniuni au să-i mulțumiască, și dacă nici o ispită de mai târziu n'a smuls idealismul din inimile lor, aceea tot influenței aceleiași se cade să i-o atribuie în măsură preponderantă.

Răul anilor postbelici vedem că-i marș și tot crește luând proporții spaimântătoare amenințând serios și copiii noștri. De aceea, bazat pe fapte binecunoscute, mă adresez profesorilor de religie: ridicați din nou steagul Mariei și înșiruiți sub faldurile lui copiii și copilele noastre. Căci sub scutul Mariei cunoștințele câștigate în școală se purifică, trăiesc, înfloresc, rodesc. Și ce alta poate dori instrucția? Sub scutul Mariei conștiințele rămân senine, inimile tinere, energiile expansive, în spre mare bine. Și ce alta poate dori educația?

Mizeriile materiale fac să sufere grozav atâția familii. Profesorii de religie, dimpreună cu toți ceilalți, ar săvârși o măreață faptă de caritate creștinească, dacă ar cruța părinții de suferința temerii chinuitoare privitor la moralul copiilor lor. Și le-ar face acest neprețuit bine, dacă ar aduna tineretul în Reuniuni mariane cu râvnă și pricepere conduse.

*) Pâr. Șomlea, omul faptei mai mult decât vorbe, a depus la banca „Axente Sever“ de aici în din iarnă, suma de 2000 Lei, pentru „Reuniunea mariană“ a studenților blăjeni.

N. R.

Casă pentru exerciții spirituale.

Idea lansată în editorialul nostru din 2 Maiu a atras înalta atenție a Excel. Sale pâr. Dr. Nicolescu, episcopul Lugojului, care în „Sionul Românesc” din 13 Maiu aduce date extrem de interesante asupra aportului spiritual, rezultat în lumea sufletească a catolicilor olandezi, în urma ridicării de case pentru exerciții și a șinerii de exerciții în ele.

Lucrul e cu atât mai ușor de controlat și constatat cu cât în Olanda înainte de 1906 nu exista nici o singură atare casă. Abia în acel an, grație stăruințelor depuse de 9 misionari și de pâr. jezuit Cramer, se clădește prima casă de exerciții pentru femei, la Eijden. În anul 1908 se ridică Manresa jezuiților din Venlo și casa de exerciții a unor Surori. Jezuiți, Redemptoriști și călugărițe de aci 'ncolo se învecinează în deschiderea de atari sălașe a lumii spirituale. În 1918 era deja în construcție a șezecsprezecea Manresă!

Cât bine au făcut și fac aceste case, numai Cel de sus ar fi în stare s'o spună. Ne putem face însă o idee palidă despre binele sufletesc rezultat din faptul deschiderii acestor case dacă ne vom gândi ce înseamnă aceea, de ex., numai în Manresa din Venlo, în timpul 1908—1923, luna Iulie, s'au ținut în mai puțin de 1000 serii de exerciții, cu 30,348 participanți la ele, și că de ex. în Manresa din eparhia Roemond, în aceeași vreme, au luat parte la exerciții 12,881 țărani, 10,292 muncitori, 6,471 intelectuali, iar din eparhia Hertogenbosch au făcut deprinderi spirituale în aceeași casă 3,665 țărani, 5,412 muncitori, 4,144 intelectuali.

Preasfințitul Alexandru e în drept să știe adevărul că problema unei „Mauresse” noastre merită întreagă sollicitudinea Episcopatului nostru. Înaltul Ierarh s'a putut convinge, cu prilejul peregrinajului ultim dela Episcop, ce minunat de potrivit loc ar fi pentru așa ceva tăcutele, pitoreștile și atât de igienicele împrejurimi ale ctitoriei Zamferei de demult. Și nădăjduim că nu se va întârzi totuși cu această constatare.

Organizarea preoției. Pensionarea preoților ajunși la neputință, salarizarea văduvelor și a orfanilor de preoți, crearea unui fond propriu, în stare să facă față lipsurilor de tot felul din viața tot mai grea a celor din pastorale și alte probleme de ordin practic, apropiat, preocupă, cum e firesc, foarte intens aproape toți membrii clerului nostru.

Sinodul protopopesc al tractului Sebeș (Arhidieceză) ținut în 16 Aprilie c. la Straja (pâr. Ștefan Manciușea, profesor de geografie și la Blaj, care a făcut însă cu râvnă până acum la despărțire și pe admin. parohial al satului său natal, s'a ocupat și el de chestiile amintite, și a ajuns la concluzia că pentru a rezolva serios e de lipsă ca preoția să se organizeze altfel de cum e „organizată” astăzi.

În acest scop preoția adunată în sinod a împuternicit pe pâr. protopop tractual să ia contact cu celelalte oficii protopopetști în vederea șinerii cât mai neîntârziată a unui mare congres provincial, spre a se pune bazele unei noi, solide și solidare orientări în ce privește organizarea convenabilă a laturei materiale ce este în atât de strânsă legătură cu laturea spirituală a vieții pastorale.

Idea în sine e bună și dorința este îndreptățită. Să nu se peardă însă din vedere în singur moment datorința cea mare a fiecărui preot a parte, și a tuturor împreună: subordonarea, chiar și a celei mai mici misionării de natură, oarecum, bisericască, direcțiilor celor puși de Domnul să steie în fruntea misionărilor și a păstorilor.

Vorbe cuminți

— Tot în chestia apropiării traților. —

Ne place să vedem că tema îndulcirii raporturilor dintre noi și frații ortodocși, prin sfaturi frățești, deocamdată în lucruri de ordin practic, treptat apoi și în chestii mai gingașe, în vederea unirii tuturor în aceeași doctrină dogmatică integral creștină, preocupă și pe alții, în aceeași măsură ca pe noi. Dintre cei cari au ținut să-și spună cuvântul la soluționarea acestei probleme, fără îndoială, de uriașă însemnătate, pentru ulterioara dezvoltare cultural-religioasă a neamului nostru, remarcăm pe pâr. Dr. Anton Gabor dela Iași și pe d. prof. Iosif Frollo din București. Acesta din urmă și-a așternut pe hârtie reflexiile privitoare la »Colaborarea bisericilor creștine» în »Universul» din 11 Maiu c. iar pâr. Gabor și-a rezumat părerea în cauză într'un prim articol: »Minunate sunt căile Domnului!» al »Sentinței catolice» din 15 Aprilie c.

1.

Cuvintele pâr. Gabor sunt mai mult de domeniu dogmatic, dar își au și înviațiunile practice.

„Prin botez, scrie Sf. Sa, omul este primit în corpul mistic al lui Hristos și se face membru al Bisericii întemeiate de dânsul. Unii se despart de bună voia lor de această unire, renunțând a mai face parte din Biserica adevărată. Alții, fără vina lor personală, se găsesc despărțiți de această Biserică. Totuși aceștia din urmă, dacă au păstrat harul sfințitor, primit la botez, sau l-au redobândit înapoi prin pocăință, atunci ei fac parte din sufletul Bisericii. Noi trebuie să-i socotim frați și pe unii și pe alții, deși despărțiți de adevărata Biserică. Gândindu-ne la Români „ortodocși”, ei trebuie să ne fie mult mai aproape de inima noastră, fiindcă în asemănare cu protestanții ei sunt incomparabil mult mai aproape de noi în cele ale credinței.

E drept că ortodocșii tăgăduesc unele adevăruri de credință, ca de exemplu Primatul Papel dela Roma asupra Bisericii lui Hristos, precederea Duhului Sfânt și dela Fiul, existența Purgatorului. Față însă de protestanți, cari tăgăduesc foarte multe adevăruri de credință, ortodocșii sunt mult mai aproape de noi. Dându-ne seamă bine de acest fapt, nu ne vor părea exagerate cuvintele de mai sus.

În adevăr ortodocșii au păstrat cea mai mare parte a dogmelor de credință, încredințate de Hristos Bisericii sale. Creștinii de Răsărit cred ca și noi în dumnezeirea lui Isus Hristos, au aceeași iubire fiească față de Prea Sfânta Fecioară Maria. Ei au mai departe adevărată preoție și printr'însa se fac părtași de sfintele Sacramente, izvoare nesecate de haruri. Din aceleași motive pe altarele din bisericile lor se coboară Hristos în timpul sfintei Liturghii. Tot atunci se pregătește prin consecrare hrana sufletească a Sfintei Impărtașenii. Astfel gustăm și unii și alții la aceeași masă pe Hristos. Și așa am putea număra mai departe atâtea alte adevăruri, pe cari le avem comune unli cu alții.

Meditând aceste adevăruri, cu atât mai dureros suntem atinși, văzând că ei stau departe de noi, departe de sânul Bisericii adevărate. E drept, că această despărțire nu au pricinuit-o ei, ci au primit-o moștenire dela strămoșii lor. Despre Români trebuie să zicem mai departe că chiar dela început ei au primit cu forța această schimbare de lucruri. Tot așa nu trebuie să pierdem din vedere, că acum nu se pot face schimbări grăbite, fiindcă spiritele nu sunt îndeajuns pregătite la așa ceva.

Și atunci ce este de făcut? Iată ce credem noi:

În locul întâi se recomandă tuturor o cruciadă de rugăciuni, ca Dumnezeu să îndepărteze piedicile, cari stau în cale pentru o

convorbire amicală, care va duce la formarea de prietenii sincere între diferite persoane de vază atât din o tabără cât și din cealaltă. Să nu pretindem acest lucru dela capii bisericesti, fiindcă situațiunea lor nu le permite să facă, cel puțin la început, un asemenea pas.

...La urmă o mică rugă către toți catolicii noștri: să nu se întrebuițeze cuvinte aspre și asemănări nepotrivite în contra acestor frați despărțiți de noi. Chiar dacă ei și-ar permite la adresa noastră așa ceva, noi să nu le răspundem la fel. Ci mai mult să ne rugăm fierbinte, ca bunul Dumnezeu să le lumineze mintea și să le întărească voința, ca să găsească adevărul și găsindu-l, să-l îmbrățișeze fără nici o frică de oameni”.

Grija cea mare. Preafericitul Părinte dela Roma, Piu XI, înșiră între principalele sale preocupări și griji buna stare, din toate punctele de vedere, a seminarilor clericale, ca să corăspundă, cât mai bine cu putință, scopului lor de specială gravitate, care este: educația morală și instrucția științifică a tinerilor intrați în ele, de așa, încât la ieșire să poată sluji cu vrednicie la altarele Domnului și să poată fi dascăli și păstori destoinici ai turmeilor cuvântătoare.

Și pentruca să fie și mai bine asigurat că în Seminarii se purcede întru totul amăsurat gândului ce le-a dat ființă și le susține și acum, printr'un Motu Proprio din 24 Aprilie c. „instantibus ad Deum profusis precibus, maturaque deliberatione adhibita”, și după ce s'a sfătuit cu autorități competente în materie, institue noul post de Inspector Eparhial (Visitator Ordinarius) însărcinat cu visitarea seminarilor italiene.

Începutul odată făcut, măsura se va extinde la întreaga biserică apuseană. Răsadnițele viitorilor muncitori în via Domnului (seminarium = pepinieră) merită, pretutindenea sub soare, deosebită atenție, ce trebuie potențată pe zi ce tot mai multe și mai grave sunt pretențiile formulate de împrejurări față de vestitorii evangheliei și ispravnicii tainelor sfinte.

Cauza ne privește și pe noi. Cum și când vom avea inspectorul învățământului și a disciplinei morale din seminarile noastre, e o chestie ce, credem, n'o să rămână nerezolvată multă vreme. Căci de nu le-om fi inferiori apusenilor pe acest teren, apoi nici superiori nu le suntem, și dacă acolo a fost socotită binefăcătoare această măsură, la noi, cel puțin, tot așa de binefăcătoare va fi.

Știri mărunte

Personale. Preaven. Ordinariat arhiepiscopesc a numit pe pâr. Augustin Chifor din Fântânița admin. paroh. la Delureni.

— Ven. Ordinariat episcopesc de Lugoj a numit pe pâr. Virgil Puscașiu admin. paroh. la Mocrea; pe pâr. Eugen Suciu admin. paroh. la Visag; pe pâr. Ioan Oltean, neohirotonit, admin. paroh. la Dobrești; pe pâr. Gheorghe Voștinariu, fost paroh în Băița (eparhia Orășii) paroh la Clopodia, pe pâr. Dumitru Tămaș, fost admin. paroh. în Minișul de sus, admin. paroh. la Șemlac.

Săptămâna Coplului. Începând cu ziua de mâine, societatea »Principele Mircea», vreme de-o săptămână, face prin membrii săi tot ce-i stă în putință — și firește că dorește să facă toată lumea de bine la fel — ca să treziască în conștiințe dragostea față de cei mici și îndatorirea de-a le lua apărarea acestor neajutorați, avizați cu totul la mila celor mari. Slujbașii bisericii, știind ce simțeminte nutria față de ei Cel ce a spus-o cu atâta căldură că dorește să fie lăsați pruncii să meargă la El

vor arăta că respectă în chip deosebit dorința Mântuitorului prin aceea că vor inculca lumii credincioase datoria de a se îngriji de apărarea și dezvoltarea liniștită, a florilor acestora gingașe, asupra cărora se opresc cu drag ochii atotputernicului Ziditor. Pedagogia creștină știa prea bine ce voia să zică cu adagiul: Magna, debetur puero, reverentia, și nu slugile Domnului vor fi acelea cari vor uita acest adagiu.

Pelerinajii muncitorești la Roma.

Cete-cete de muncitori, din toate părțile lumii, au pornit spre Cetatea veșnică, să-și arate admirația și dragostea față de Sfântul Scaun ce-și ridicase, prin Leo XIII, atât de hotărît și de puternic, glasul, prin enciclica »Rerum Novarum« în interesul lucrătorilor cu brațele. S'au prezentat pîn'acum Sfântului Părinte mândre și numeroase delegații muncitorești, conduse de preoți, din Elveția (400 de Nemți, 120 Francezi, 60 Italiani), Belgia (500 de persoane), Germania (1000 de inși), Austria (200), Franța (1600), Anglia (100), Polonia (230), Ungaria (400), Spania (150), ucraineni și olandezi, ca să nu mai pomenim impozantul cortegiu italian. Notăm că și-au mai anunțat sosirea și alte grupuri de pelerini din Statele Unite, Mexico, Canada, Argentina, Cehoslovacia, Jugoslavia și din alte părți ale globului. — Noi însă lipsim și de aici, și de astădată, ca de atâteaori din atâtea locuri unde ni-ar sta bine.

Locale. Dumineca viitoare, prima zi de Rusalii, va predica în catedrală p. Dr. Nicolae Lupu, prof. la Academia noastră de teologie, iar Luni, a doua zi de Rusalii, va predica p. Dr. Vasile Aftenie, profesor la aceeași Acadmie.

— Parohia I. ținându-și Dumineca trecută *adunarea generală*, după deslușirile detaliate ale p. paroh-protopop Aurel C. Domșa, referitor la rațiuni, refacerea casei parohiale din strada Regina Maria, completarea porțiunii canonice, câștigarea locului pentru *noua biserică ce este a se ridica*, a luat în desbatere și chestia augmentării fondului pentru clădirea acelei biserici, a cărei lipsă se simte mult. Hotărîrea luată unanim este: să se depună toate străduințele ca dorința de acum să fie fapt cât mai curând!

— Doamne ajută!

— Favorizată și de vreme, pomenirea *Eroilor Neamului* s'a făcut, în ziua Înălțării Domnului, cu toată solemnitatea. După sf. liturghie din Catedrală, pontificată de p. prepozit Iacob Popa, elevii și elevele școalelor noastre, dimpreună cu un public foarte numeros, s'au îndreptat spre cimitirul comunal, unde s'a slujit un *parastas* pentru sufletele celor comemorați, parentați fiind, ei și opera lor, în cuvinte alese, de p. Dr. Leon Sârbu, spiritualul seminarului teologic.

— Ieri, trecând pe la noi spre Cluj, mândra ceată a *Studentilor și Studentelor premiate*, sub conducerea d. prof. Nae Dumitrescu dela București, au fost întâmpinați, cu drag, la gară, de elevele școalelor noastre, în frunte cu d. prof. Alexandru Lupeanu-Melin.

Familia sf. Benedict. Vezi bine că-i vorba de numărul fiilor de azi ai sfântului patriarh ai benedictinilor. Șematismul publicat de d. d. Subiaco în acest an arată că tagma aceea monahală numără în prezent 9070 de bărbați în 187 chinovii și 14.711 femei în 349 mănăstiri. Creșterea, în cei din urmă cinci ani a fost de 900 bărbați și cam 1800 femei. Pe cum se vede idealul strict monastic, mistic, începe să fie tot mai simpatizat și în apusul pornit spre activitate febrilă. Două benedictini sunt cardinali (Serédi și Schuster), șase arhiepiscopi, unsprezece episcopi, unu abate-primat, patru

sprezece arhiabați, unasutădouăzeci și doi abați, trei prefeți apostolici, șapte administratori apostolici și doi superiori de școale superioare în Roma. — Spiritul sf. Vasile cel Mare, prins, asimilat și transplantat în apus, dă rode strălucite acolo și acum. De ce n'ar da și la noi în forma sa genuină, oriental-catolică?

Populația Ardealului și a Banatului. Recensământul odată terminat, suntem în măsură să cunoaștem în cifre numărul locuitorilor din diferitele județe ale țării. Totalul, pe țară, este de 18.022.962 suflete. Din acestea se vin pe județele ardelenne și bănățene pe cum urmează: Alba: 213.000; Brașov: 109.000; Ciuc: 145.000; Cluj: 234.000; Făgăraș: 85.000; Hunedoara: 331.000; Maramureș: 187.000; Mureș: 251.000; Năsăud: 145.000; Odorhei 131.000; Sălaj: 340.000; Satu Mare: 245.000; Sibiu: 146.000; Someș: 220.000; Târnava Mare: 148.000; Târnava Mică: 149.000; Trei Scaune: 104.000; Turda: 182.000; Bihor: 426.000; Timiș Torontal: 398.000; Caraș: 202.000; Severin: 239.000.

Concurs. Ven. Ordinariat al Lugojului publică, cu termenul de 15 Iunie c., concurs, la parohia vacantă *Romna*, din protopopiatul Bocșei-montane, iar Ven. Ordin. al Maramureșului la parohia *Soconzel*, protopopiatul Codrului, cu termenul de 30 Iunie c.

Spre știre. Suntem rugați să publicăm următoarea comunicare: În ultimul număr al revistei »Cuvântul Adevărului«, conducerea Mănăstirii Bixad aduce la cunoștința tuturor, că Mănăstirea încă se bucură la C. F. R. de favorul băilor pe tot timpul de sezon, care durează dela 15 Mai până la 15 Oct. După o ordinațiune recentă a Dir. gen. C. F. R., în anul acesta sezonul se socotește *dela 1 Iunie până la 1 Oct.* Rectificăm în acest senz informația publicată în numita revistă.

IN CAZURILE unde nici un purgativ nu ajută, dragăcurile ideale Artin, asigură un scaun normal și ușor. Efectul lor este sigur chiar după o întrebuițare mai îndelungată.

† **Sigismund Vladislav**, preot la Paroh-Peștere (eparhia Lugojului) a trecut la cele veșnice în ziua de 20 Aprilie c. într'al 78-lea an al vieții și 50-lea al preoției. — Odihnească în pace!

Telefonul „Unirii“

S. Vișinelu. S'a dat cum vedeți. Altfel nu se putea la nici o întâmplare. Pentru gândul ce vă însuflește pe Sf. Voastră știm cu siguranță că se mai află și alți însuflețiți. Mulțumim pentru rândurile trimise, dar pentru viitor, o rugăminte: scrieți numai pe o față, pentrucă așa recer regulele tehnice tipografice să fie manuscrisele menite tiparului.

B. Cluj Interpretarea ce o face »Ordinea«, și alte organe liberale, telegrami înaltpreasfințitului nostru, e, fără doar și poate, o necuviință. Toată lumea de bine știe doar că p. Mitropolit nici când nu s'a lăsat răpit de vâltoarele politice, nici nu s'a pretat la rolul de asmuțător al unui partid asupra celuilalt, neincăpând așa ceva în mentalitatea unui ierarh catolic, ce nu poate face decât politica bisericii, stând deasupra tuturor partidelor. Mai ales că are și sufletești în toate partidele admise de lege. — Că apoi dl Iorga, ar fi putut să spună vorba pătimașă și absolute falsă, că adevărul: »Guvernul trecut a sprijinit o singură biserică românească în dauna celorlalte (!), o biserică din care s'a făcut și se face o permanentă bază pentru o anume politică de partid«, — (cum scrie »Patria« din 21 Maiu c.) — e un nefericit lapsus linguae, pe care cel ce îl va regreta mai mult, când va medita asupra lui, va fi tocmai cel ce l'a spus. Cu d. Iorga suntem așa: admirăm pe omul de uriașă muncă culturală și regretăm capturarea sa într'o formație politică, mișmele căreia — sperăm că numai trecător! — se vede că-s atât de tari, încât întunecă și o vedere ca a Dsale.

C. Târnova. Cazul Sf. Voastre nu e un caz izolat. Și tălcul lui, deci, nu-i nici un fel de șicană personală. Ați căpătat rezoluția ce ați căpătat pentrucă s'a spus la București că pregătirea școlară a cursiștilor de dincoace nu echivalează cu a seminarisților de dincolo. Prin urmare: cauza finită. Decât că autoritățile noastre, în drept, au intervenit unde se cuvine, împotriva acestui »pronunciamento« pe cât de categoric, pe atât de nedrept. Rezultatul intervenției încă nu-l cunoaștem. Când va fi cazul, sigur o să vi-l împărtășim.

Anunț

Doritorii de a lua în lucrare pictarea tistică a bisericii gr. cat. din Luduș (Jude Turda) își pot înainta subscrișul ofertei schișe de pictură și caiet de sarcini — până la ziua de 20 Iunie 1931.

Pentru schișele și caietele de sarcini crate, biserica nu plătește nimic ofertanților ori li se vor încredința lor lucrările, ori altm.

2-2

Curatoratul bisericii gr. cat. din Luduș

TURNATORIE DE CLOPOTE

FRITZ KAUNTZ

fost

SCHIEB & KAUNTZ

Sibiu — Str. Morilor 2

Livrează clopote de biserică pe garanție de ani îndelungați, turnate din material de prima calitate ca înainte de războiu efectuate în mod artistic. Experiență îndelungată, de ani de zile, asigură o muncă ireproșabilă și un sunet armonios.

Cereți oferte speciale!

Pe scrisori rog a se indica adresa precisă

11-7 999

Căminul „St. Iosif“

fosta Villă Prager, din Sovata va deschis pentru vizitatori din 1 Iunie 15 Septembrie.

El e condus de Surorile gr. cat. mâne și a satisfăcut pe deplin vizitatorii din vara anului 1930. (1400) 6

In atenția parohilor și curatoratelor bisericesti

COMANDAȚI

CLOPOTE

de calitate superioară, la cel mai mare depozit românesc din Ardeal:

ALEXANDRU ANCA

CLUJ, Str. Regina Maria No. 43.

Tot aici: Policandre, Sfeșnice, Ornate și Revizite bisericesti, Prapori, Cărți preoțesti și de rugăciuni. Diferite predici,

VERSURI LA MORȚI (cântări funebreale pentru femei, bărbați și copii). Teatre populare și școlare, monoloage, dialoge. —

Medalii de aluminiu pt.

Reuniuni, cu inscripție după dorință, etc.etc.

Cereți prețuri detaliate

RECLAMA este sufletul comerțului

Sugacii în căldurile de vară se înviorează de pudra HOFER